

BALTAZÁR UJSÁG

Tek.

Magyar Nemzeti Múzeum
Széchenyi könyvtára

Budapest

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL
BAJA, GRÓF ZICHY PÓDOG-TÉR 8
TELEFONSZÁM: 45.FELELŐS SZERKESZTŐ
Dr. MAMUSICH JÓZSEFELŐFIZETÉS EGY HÓNAPRA 2*80 fillér.
EGYES PÉLDÁNYSZÁM ÁRA 12 fillér.
Megjelenik hétköznaponként délután 2 órakor

As elintézett Baltazár

Baltazár Dezső szereplését nem alap nélkül hasonlította Bethlen István miniszterelnök Károlyi Mihály szerepléséhez. Valóban ő is azon magyar közéleti szereplők közül való, a kinek kevesen ártottak többet az országnak. Fanatikus szabadjómives és liberális és ebben a minőségben ő is egyik megteremtője volt annak a destruktív lelkiességnek, a mely romlásunknak egyik alapvető oka lett.

De ezen rövid cikk keretében nem akarunk ezen irányu politikai szereplése fölött elmélkedni, nem akarjuk az oláh megszállás alatt tannusított férfiatlan magatartását szóvá tenni, hanem csak arról a konkolyhintésről kívánunk néhány szóval megemlékezni, a mellyel a katolicizmus iránti elvakult gyűlöletből hintette a konkolyt a keresztény felekezetek között és szította az egyenlenség tüzet és állította szembe a magyart a magyarral.

Szónoki készsége, nem közönséges tudása és az a nagy tekintély, amit viselt egyházi méltósága nyújtott neki, mindig különös súlyt és jelentőséget adott az ő beszédeinek különösen hívei előtt. És beszédeiben sajnos, — sohasem mulasztotta el az alkalmat, hogy a katolikusok iránti gyűlöletének kifejezést ne adjon. És tette ezt mindig a felekezeti béke hangoztatásával. És mert ezek ellen a kirohanások ellen az utóbbi években illetékes helyekről soha semmiféle tiltakozás el nem hangzott, így a katolikusokat kényszerítette a védekezésre és a támadások visszaverésére. Ez a vita, ez a csatározás azután mindig a kulturharc föltámadásának rémével fenyegette amugy is beteg magyar közéletet.

Nagy hiba volt a protestán-

sok részéről, hogy eddig szó nélkül türték Baltazár gyalázkodásait és hallgatásukkal egyetérteni látszottak vele. Emlékezünk még valamikor Tisza idejében, a mikor protestáns részről, — ha nem csalódunk, ugyancsak Baltazár részéről támadás történt a katolikusok ellen, Tisza dörgedelmes hangja nyomban a támadóba fojtotta a szót, s ezzel elejét vette minden további fejleménynek, mert a katolikusok az ügyet elintéztnek tekintették. Ámde a mikor Baltazár egy-két év előtt a nagy debreceni gyűlésén kétezer protestáns főúr előtt verebeknek nevezte a katolikusokat a protestáns sasokkal szemben majd hazafiatlanoknak, vagy

legalább is megbizhatlanoknak minősítette és ennek a megállapításnak kétezer főúr tapsolt, akkor a katolikusok valóban kényszerült a védekezésre a harcra, — a melyet elő nem idézett és a melyet kerülni akart.

Most végre illetékes helyről hangzott el az ítélet, s ha a protestánsok is megszivlelik azt, amit a miniszterelnök mondott, hogy „a magyar közvéleménynek a dolga, hogy lesujtsa azokra, akik ilyen módszerekhez folyamodnak” — akkor a keresztény telekezetek békésen megférnek egymás mellett, s nem lesz ok, hogy hátat fordítson a testvér a testvérnek csak azért, mert másként imádja ugyanazt az egy Istent.

Kibocsátották a rendkívüli kis és közgyűlés megfivóját

A munkanélküliség a törvényhatóság elő

Baja város törvényhatóságának kisgyűlési tagjait a legközelebbi rendkívüli kisgyűlésre, július 9 ére, szombat délután fél 6 órára hivta össze, Bizsary Balku Gyula főispán. Az előkészítő hatáskörben szerepel Szilágyi György és társai törvényhatósági bizottsági tagok előterjesztése a közmunkák megindítása és a munkanélküliség enyhítése ügyében.

Ennek letérnyalása után azonnal és pedig 6 órakor következik a köz-

gyűlés. A rendkívüli közgyűlés szintén egyetlen tárggyal foglalkozik és pedig a fent említett beadvánnyal.

A rendkívüli közgyűlésen interpelláció is előterjeszthető, ha annak szövegét legalább 24 órával a közgyűlés határnapja előtt az elnöknél írásban beterjesztik.

A rendkívüli kisgyűlés és közgyűlés nagy fontosságú tárgyánál fogva valószínűleg a nyári időszak ellenére is nagy érdeklődéssel találkozhatunk.

A táborozó IV. Károly király cserkészek között

Az esztergomi programot kedden délután zászlótlengelve katonásan kilépő ifjú csapat vonult dalolva Esztergomba. A lelkes cserkészek Bajáról jöttek a hétfő délutáni hajóval. Unterreiner Károly parancsnok vezette őket Budapestre, onnét Esztergomba. A fáradhatatlan vezető szíves, szép programot állított össze a fiúk nyári táborozására.

Igy történt, hogy a két bajai egyesület a Magyar Nők Szent Korona Szövetségének bajai szerve és a IV. Károly király cserkészcsoport fiai egyszerre kerültek Szent Imre városába. A közös eszmékért egyforma lelkesedéssel, igaz magyar öntudattal küzdő bajai egyesületek találkozása igen bensőséges volt.

A bajai küldöttség hölgyei gon-

doskodó szeretettel várták a cserkészeket, akik délután fél 3 óra körül kissé fáradtan és elég éhesen, de nagyon jókedvűen érkeztek meg. Káci bácsi és a cserkészek Fialos hűvel, vidám nótaszóval jöttek a zarándoklok közé a jó megjelenésű, intelligens cserkészek. A benyomás igen kedvező volt, mert a hölgytársaság több tagja meglepődve megkérdezte:

— Ezek a fiúk mind érettségi végeztek?

Dr. Donhoffer Szilárdné elnök azonnal intézkedett, hogy a fiúk ebédet kapjanak s pár perc múlva már az asztalon gözölgött az esztergomi konyhát dicséret izletes gulyás.

Közbe-közbe a társaság egy-egy csoportja a fiúk mellé telepedett. Beszélgettek velük. Az agilis elnöknő pedig mindenütt ott volt, ahol valami kívánni való akadt és azonnal intézkedett, hogy a cserkészek kényelmét biztosítsa. Nem is szenvedtek a fiúk hiányt semmiben. A hölgyek versenyeztek egymással a szeretetreméltó figyelmes gondoskodásban.

Lovag Eitner Elemér Ákos látható tetszéssel szemléli a „gyerekeket”. Egyszer csak megszólítja a parancsnokot:

— Őcsém hány esztendősi!

Aztán hogy a választ hallja elismerően hozzáteszi:

— No hát nagy érdemei lehetnek. Ilyen fiatal papok nem igen járnak lá cingulusban.

Többen is felvilágosítják Káci bácsit, aki tisztelettel néz a bajai leányegyleti és az iparos tanoncintézményi élet intenzív kifejlésztőjére.

Ünneplik a hercegnőt

Odescalchy hercegnő kedves meglepetéssel azolgál a cserkészeknek. Elvállalja a hazuról hozott szép nagy csónak keresztanyai tisztaságát. A cserkészek öröme leirhatatlan, Tomboló lelkesedéssel köszöntik a szép ifju hercegnőt, aki mosolyogva fogadja az elragadtatás őszinte viharát.

Még az napon aktuális a csónakfelavatás. A cserkészek fényképészegész sereg mozgókép főlvételt készített. Megörökítik a hercegnőt, a felvonulást és a Szövetség egyetlen zászlaját, dr. Donhofferne ügybuzgóságának eredményét, a megcsodált fehérselyem bajai zászlót. A felvételeket valószínűleg nemsokára hazaküldik.

Fogad a hercegnő

A hercegnő fogadtatására in-

duló Szövetségek megvárják a cserkészeket a együtt impozáns menetben vonulnak a palotába. Itt együttesen megtekintik az egész lakostájból álló hatalmas és nagyon értékes képeket. A Szent Korona Szövetség fogadtatása után az élen a parancsnokkal feszes tisztelegő állásban várják a hercegprímást.

Unterreiner Károly pápai kápián üdvözli a főpapot. Áldását kéri a Szent Imre városában szentimrés lélekkel, tiszta lelkesedéssel, nemes magyar öntudattal hódoló bajai fiukra, a IV. Károly király cserkészcsapatra.

A hercegprímás mosolyogva nézi a fegyelmezett csapatot és pár lé-

lekből fakadó mély és nemes gondolattal válaszol. Örömmel hallja büszke öntudatukat, a jövődől virágztatásába vetett szilárd elhatározásukat és kívánja, hogy az ifjuság tiszta, szent lobogása, akarat tudása csakugyan a magyar életet jelentse.

Megilletődve hallgatták a cserkészek a főpapot aki áldással bocsátotta őket utjukra.

A következő napon délelőtt misét hallgattak és közösen gyónást áldozást végeztek a Bakács templomban.

Az esztergomi hegyek között táborozó cserkészek további élményeiről más alkalommal szólnak.

A bajai fiu felsőkereskedelmiben megnehezíti az erkölcsi nevelést az internátus hiánya

Megalakult az intézet volt tanulóinak szövetsége

A bajai Türr István fiu felsőkereskedelmi iskola most küldötte szét idei értesítőjét, amelynek értékes anyagából különösen két momentum ragadja meg a figyelmet. Az első az erkölcsi nevelésre vonatkozik.

Az iskola a valótörkösi alapon álló, jellemziliárd, lelkes magyar ifjak nevelésére igen nagy gondot fordított, — mondja az igazgatóság jelentése. Nevelő munkánkat azonban igen károsan befolyásolta a vidékről vonattal bejáró tanulóknak igen nagy száma. Jánoshalmáról, Mlykutról, Kunbajáról, Madarásról, Bcsalmásról, Bacsbokodról, a Bajai szőlőkől, Hercegszázóról, Dávodról, Nagybaracsokról, Geráról, Alsónyékéről és Batazokról a beirt 153 tanuló közül 50 tanuló járt be vonattal. Ezek a tanulók a tanulásra felhasználható idő igen jelentős részét vonaton töltik s vonattal indu-

lásáig is sok időt pazarolnak el, másrésztől órákat töltenek el az iskola és a szülői ház felügyelete nélkül. A mai súlyos gazdasági viszonyok mellett azonban mindaddig, amíg az iskolának internátusa nincs, nincs mód a vonatkozás megszüntetésére, bármennyire be is látjuk annak a tanulmányi előmenetelre és erkölcsi megaviseletre kiható romboló hatását.

A másik mozzanat az, hogy az elmúlt iskolai évben megalakították a tanintézet végzett növendékeinek szövetségét. Alkalmat erre az a körülmény szolgált, hogy a Kereskedelmi Iskolát végzetek Szövetségeinek hatodik nemzetközi kongresszusa ez év szeptemberében Budapesten fogja tartani ülését és ott meg akarja alapítani a kereskedelmi iskolát végzetek világszövetségét.

Az alapítást az iskola igazgatója

Közvélemény pénzért

A világháború előtt Franciaország és Anglia közbevetették a semleges és az ellenséges országok vezető sajtóorgánumait. Hogy minő befolyásnak engedett az Unióban a sajtó, érdekes mert dolog. Sikerült is a műveletlen nagy tömeget félrevezetni azzal, hogy az antant a szabadságot és a kulturáért küzd, holott csak a kölcsönadott pénzt feltette Amerika.

Ha igaz, hogy minden nemzetnek olyan sajtója van, mint amilyen megérdemli, akkor Franciaországnak befelelgezt. Paul Dahn és L. Eberle nyomán néhány adót adunk itt a helyzet illusztrálására.

Franciaországban már évtizedek óta hangoztatják, hogy a becsületes emberek közterettségére lenne végrehaláhára szükség. Tényleg a magas financia kormányoz ott és ennek jobban engedelmeskedik a sajtó, mint akár a kormányoknak.

A párizsi napi sajtót üzlet és üzletleg lesz kibaszni. Csak kevés, egészen kiváló író engedheti meg

magának a luxust, hogy meggyőződésből írjon s az objektív igazság mellett törjön lándzsát.

A párizsi lapokban nem található az a nagy és sok hirdetés, mint pl. az angol, német, amerikai lapokban, de minden egyes közleményt megfizettetnek, vonatkozzék az bármire, legyen az lakodalom, fogadás, ünnepe, divat, fürdő, kiállítás, szepítő szer, bor, autó stb. A nagyképu vagy jóízű ismertetések alatt mindig valami privát érdek lappang.

A kiállításokról nem igen olvasható általános tájékoztatás. Csak részleteket kap az olvasó aszerint, amint az illetők leszurták az obulust. A csikagói kiállításnak (1898.) csak 5 millió frankért lett volna hajlandó a párizsi sajtó propagandát csinálni.

1914-ben egy francia tudos autopszia alapján egy könyvet írt Németországról és egyik előkelő párizsi napilap szerkesztőjének felolvasta azt a fejezetet, amely a Berlint Köln-nel összekötő új stratégiai vasutat tárgyalta. A szerkesztő — noha már telve volt a világ a közelgő háboru

készítette elő, aki az alakuló értekezletet virágvasárnapjára, április 13-ára tűzte ki. Az alakuló ülésen a végzett tanulók igen szép számmal jelentek meg s a tanári testület tagjainak jelenlétében az igazgató indítványára kimondották a végzett tanulók szövetségének megalakítását.

Az aletszabálytervezet elfogadása után a Szövetség az ideiglenes titkárt választotta meg.

Énök: Legányi Dezső igazgató,

Ügyvezető alelnök: Kovács Antal igazgatóhelyettes, alelnökök Böröcz Gyula tanárjelölt és Franzl Ernő banktisztviselő, titkár: Allaga Imre — lettek.

Az alakuló közgyűlés kimondotta, hogy a VI. Nemzetközi Kongresszus tagjainak sorába belép és azon magát Legányi Dezső igazgató, elnök és Böröcz Gyula tanárjelölt, alelnök által képviselteti.

Szociális munka az iskolában.

Bulgária példát ad Európának.

A közelmúltban a következő hirt közölték az összes bulgár ujságok:

„Iskolai munkahét. A bulgár közoktatásügyi miniszter rendeletére minden iskola fölvev tantervébe egy hetet kézi és mezőgazdasági munkákra, amelyekben Bulgária összes tanuló résztvenni kötelesek. A főbb munkák, amelyeket a gyermekek-től követelnek, a következők: A tantervek tisztogatása és meszelése, az iskolaudvarok és iskolai kertek egyengetése és burkolása, a sportterek karbantartása, az iskolai butorok javítása, az iskolai könyvtárak és olvasótermek könyveinek bekötése, tanterek készítése, az iskolaépületek ajtóinak és ablakainak javítása, konyhakerti növények és virágok termesztése az iskolakertekben, fák ültetése az iskolák és könyvtárak környékén, az iskolához vezető utak javítása, régészeti ásások.

Az „Echo de Bulgarie” eseteket hoz a munkaheteken történetekről. A közoktatásügyi miniszter interjú adott a lap munkatársának s többek között azt mondja: „A bulgár iskolák ifjusága példát adott a felnőtteknek, milyen igyekezettel kell végezni a közmunkát és milyen szép eredménnyel jár, ha azt szeretettel, a

kötelességteljesítés öntudatával és örömmel végzik”. Magam láttam, hogy hordták apró gyermekek kis zsákokban a kavicsot és homokot, hogy ezzel iskolájuk udvarát burkolják; hogy ásták föl a kertet. Saját pénzükhöz vetek festéket a korlátok és a tantervek kifestésére. Láttam mosni, zsurozni, söpörni olyan gyermekeket, kik otthon ilyen munkát sohasem végeztek, kiknek kezében sosem volt seprő és most mindent örömmel és lelkesedéssel végeztek. Daloltak a munkánál s bizonyára szjárt az fejükben, mennyire meglesznek velük elégedve a szülők. Mikor megílogattam az iskolákat megköszönték, hogy megengedtem nekik ezeket a testi munkákat.”

A munkaheteket tehát igenis örömmel fogadták a bulgár tanulók és tanítók egyaránt.

Egy másik miniszter — Bakaloff — azt mondotta: „A tanítók, akikkel beszéltem, nem tudják hogyan esetelejk a gyermekek igyekezetét, melyet nagyok és kicsinyek egyaránt tanusítottak a szociális munkaheten; mennyire erőlködtek, hogy mindent elvégezzenek és mindent rendbe hozzanak. Falun és városban a munkahetek után alig találni iskolaudvart

birével — kijelentette, hogy ilyesmi nem érdekli az olvasó közönséget, ha azonban mégis óhajtja, hogy beszéljenek könyvéről, az megtörténhetik soronként 15 frankért.

Nagyon kifizeti magát a hallgatás. Monaco a háború előtt, hogy hallgassanak a párizsi lapok a botrányokról és az öngyilkosságokról, fizetett évenként 12 milliót. Ma ezt állítólag 3-ra emelték fel.

Mikor az angol és francia antant nyélbeütéséről volt szó, angol fontok nyerték meg a sajtó jóindulatát. A „Matin” és az „Echo de Paris” angol sugalmazásra uszítottak a németek ellen.

A szovjet mozgósította a titkos levéltárakat. Ekkor kiderült, hogy mennyi rubelt fordítottak évről évre a francia sajtó megvesztegetésére. Magam is jól emlékezem, hogy még az „Illustration”-ban is mennyire dult a szlávok iránt való szimpátia.

Poincaré, aki a németeket makacsul vádolta a bűnösséggel, már 1909-ben azt ajánlotta Iswolskinak, hogy vásárolják meg a háboru el-

lenes francia lapokat. Iswolski ebben az értelemben referált Sasanownak és 3 milliót tartott szükségesnek e célra, amit meg is kapott. Nagyon fényes üzletet csinált a „Matin”. Az orosz minisztériumok 10 000 példányt rendelt meg egyes francia lapokból. Még jól emlékezünk, hogy a „Figaro” szerkesztőjét lelőtte Caillaux felesége, mert háboruellenes férjét megrágalmazta.

Jaurés szerint a francia sajtó rosszabb mint a prostitúció, mert a morál és a tisztesség nevében beszél. R. Rolland szerint a zurnalisták paraziták, akik felfalják a franciákat, Rodin szerint a sajtó utálatos, mert nincs ideálja, nem szereti az igazságot és megvásárolható.

Lainzban októberben lelki gyakorlatot tart szerkesztők, ujságírók számára Muckermann S. J. szerkesztő. Ha be lehetne oda terelni a francia ujságírókat...

Dr. Vektorán.

vagy kertot, mely rendetlen, piszkos vagy gazos volna és miazmáival fertőzné a gyermekeket, mint azelőtt. Ma minden iskolai udvar el van egyengetve, tisztá, fákkal beültetve és homokkal behintve, melyet a gyermekek maguk hordtak össze sokszor messzi folyómedrekből. Az évek óta elhanyagolt kertek ma meg vannak mivelve, bevetve, beültetve, megisztítva, mint ahogyan még sohasem voltak.

Ezek a példák és érvek különösen Magyarországon érdekesek, amely lakosága, épen úgy, mint Bulgáriáé, kézi és mezőgazdasági dolgozókból áll.

A tihanyi őrszika

A szika áll sok ezer éve,
Vihar s villámnak nem hajol.
Lábánál sirt vajt népek őrvénye,
Had hadra gyült s ment holtakra lépve:
Elveszni véres alkonyon.

A szika áll s hallgat a méhe;
Nagy idők titkát őrizi ott.
Látta Attila homlokát fényben.
Hundiadalmak máglyáit égve,
S szép Csaba sorsán jajgatott.

A szörnyű gyászt szívébe róttá,
S várt új csodákkal új regét.
Huntemetőkben korhadt a koplya,
Barbár kis törzsek raja tiporta,
S az echót guny s szél fujta szét.

De jött egy nap... kürtök rivaltak!
Nyerítő tüzes paripák
Robogva vágtak folyónak partnak,
S nyergükben hősök, kik sose halnak:
Merész, szilaj, szép daliák!

A kihült szirt lángokba lobban,
Megnémult lelke dalra kelt;
Ázsia lelke rivalt a dalban:
Attila, ébredj? sziltyanép nyargal!
Kardja véres, de harca szent!

S a szika áll — új ezer éve...
Árpád népe, a magyar él!
Ős-Tihany ormán zeng a regéje:
Hadur vezette, nagy Isten védte,
S védi ma is: kereszt vér!
Balatonpart, 1930.

Birinyi József

— Cserkészelőadás Bácsalmáson. Három hónapig várta Bácsalmás az áldott tavaszi esőt és az meg is érkezett — Péter-Pál napjára, amikor a Tomori csapat első táborúzi ünneplését rendezte. Gyönyörű magyaros táborkapu várta a látogatókat és a fiúiskola udvarát rengeteg gonddal szinte tündérországgá varázsolták a szorgos cserkészkezek. Sajnos csak kevés számú — de annál lelkesebb — közönség tapsolhatta meg ügyesebbnél ügyesebb szereplőket, akik a regényes tábor-tűz mellől feledezték, hogy — előadás közben háromszor indult meg az eső. Dr. Gondán Felicián vm-i cserkészelnök, aki dr. Pakucs Jenő öregcserkész kíséretében jelent meg közvetlen beszédével kísérte a 10 cserkészjelölt felavatását, majd Telek István cserkészvezető életmentő kitérítését nyújtotta át lelkesítő szavak kíséretében.

Erősen emelkedő irányzat a bűnözési statisztikában a bajai törvényszék területén

Gramling Kornél ügyességi elnök nyilatkozata

A háború által elindított bűnözési hullám még nem tört meg a béke esztendőhöz szelidebb erkölcsi elvárásokkal szemben. A nagy, véres bűnesetek ideje elmúlt, fegyveres rablócsapatok nem garzdálkodnak, a „zöld kéd” már a múlt romantikájához tartozik, ellenben megszorodtak a lopások, betörések, azok a bűnesetek, amelyekbe a nélkülözés sodorja a kevesebb erkölcsi ellenállóképességgel rendelkező egyéneket. A bűnözési viszonylatnak ez az alakulása kétszerezően figyelemreméltó a bajai törvényszék területén, amelynek erkölcsi idegen megszállás rázkódtatta meg a múltban, a jelenben pedig a határszéli helyzet nyugtalan sága és idegessége teszi ki állandó bizonytalanságnak.

A bajai törvényszéken összegyűjtött adatok szerint a bűnözés erősen emelkedik. Különösen a lopások szaporodtak meg. Ezzel szemben nagyobb bűnesemények nem igen fordulnak elő.

Nagyon ritkák azok a bűnesetek, amelyek rugója szenvedély, szerelem, vagy ezekből származó bosszuvágy. Még azokból a bűnesetekből is, amelyek első látásra ezekre a rugókra látszanak jární, rövidesen kiütözik az anyagi haszonvágy. Emberélet, testi épség ellen elkövetett bűnes-

lekmény, nagyon kevés van, ami előfordul, leginkább korcsmai verekedés.

A vagyon elleni bűnesemények szaporodtak meg továbbá a hatóság ellen elkövetett erőszak és a hivatalos közegek megrágalmazása. Az emberek a hatóságot okolják anyagi összeomlásukért és meggyanúsítják a tisztviselőket.

A trianoni határon nemrégiben még nagyon sok volt a lólopás, amelyek tettesei zsákmányukkal mindig átmenekültek a másik országba, majban azonban — a csendőrség megerősítése óta — szűnőfélben vannak ezek a bűnesemények.

Megkérdeztük Gramling ügyességi alelnököt, hogy mi az első következtetés, amelyet le kell vonni a bűnözési statisztika alakulásából. Az ügyességi alelnök így válaszolt:

— Nagy a nyomoruság, az emberek idegesek, önkénykedésre hajlamosak. Nincs meg az a hatóság iránti tisztelet, ami a háború előtt volt, de ebben az utóbbi tekintetben már javuló tendencia mutatkozik.

Ezek azok az adatok és következtetések, amelyek a bajai törvényszék területén a bűnözési statisztikát jellemzik. A nincstelenség apró bűnei megszorodtak.

Messze távol...

Messze, messze távol:
Esti alkonyatkor
Furulyaszó hallszik
Künn, a doboldorol

Hallgatom, hallgatom
Buszavát a sípnak,
Fájó feleletül reá
Emlékeim sírnak!

Elhangzott már a dal,
Aután újra kezdi, —
Csak a fájó szívem
El tudnám temetni!

Olyan szépen, olyan
Bánatosan zengi:
Hejh! ha mindent, mindent
El tudnék feledni.
1930 június 12.

Deim Margit

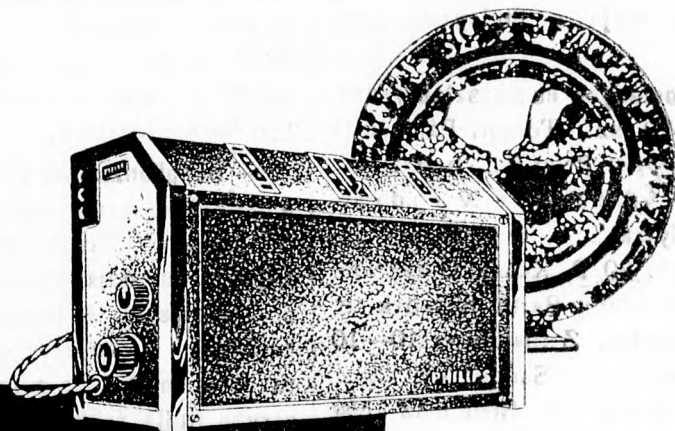
Letartóztatták Szabadkán az ellopott kelebiai ökrök orgazdját

Jelentettük, hogy nemrégiben a belügyminisztérium vezetése alatt álló tompa-kelebiai gazdaságból ismeretlen tettesek egy éjjel a hat legértékesebb ökröt ellopták. A jószágtolvajok négy ökröt áthajtottak a határon, kettőt pedig alkalmisint a nyomozó közegek figyelmének elterelése céljából a kelebiai halastó északi részén hagyták.

A csendőrség a legnagyobb erőlyel hozzá fogott a nyomozáshoz s annyit azonnal sikerült megállapítani, hogy három ember nyoma vezet át a határon. A nyomozás vezetője még egyszer érintkezést keresett a jugoszláv hatóságokkal, de az ökrök nem adtak semmi felvilágosítást, sőt viselkedésük szinte megerősítette azt a gyanút, hogy az egész talán az őrség tudtával történt. A jószáglopással kapcsolatban az volt az első föltevés, hogy azt a néhány nappal azelőtt ott dolgozó cigányok követették el. Később azonban egyre valószínűbbnek látszott az, hogy a vakmerő tolvajok Jugoszláviából jöttek át.

A következő hét újabb meglepetést hozott, ami méginkább megerősítette ezt a véleményt. Az uradalom személyzete egy reggelen újabb nyomokat vett észre a jószágistálló körül. Könnyen meg lehetett állapítani, hogy a nyomok azokról erednek, akik az előző héten áthajtották a jószágot a határon. A jelek szerint tehát a tolvajok meg akarták ismételni tettüket, de valami megakadályozhatta őket abban, hogy tervüket végrehajtsák.

A magyar külügyminisztérium a belgrádi követség útján részletes jelentést tett a történetekről s birszint a szabadkai rendőrség felvilágosítást kapott, hogy tegyen meg mindent a veszedelemes tolvajok kézrekerítésére. Legújabbban az a hír terjedt el, hogy a szabadkai rendőrség erőlyesen meg is indította a nyomozást és az ottani hatóságoktól kutatást tartott. Ennek

10

NAPI INGYEN
BEMUTATÁS
1ÉVIJÓTÁLLÁS

INGYEN
ÉLET. BALESET, TŰZ
BIZTOSÍTÁS

PHILIPS
»MODERN VEVŐ«

Kérjen okvetlen felvilágosítást bármely rádiószaktörténőről!

során az egyik szabadkai mészárosnál valóban megtalálta az ellopott állatok bőrét. A mészáros azt vallotta, hogy ő a jószágot nagyon olcsón, hatszáz dinárért vette egy ismeretlen embertől. Az eddig még meg nem erősített hírek szerint a szabadkai rendőrség őrizetbe vette és rövidesen ki fogja hallgatni a henteset.

Tölgyes erdőn

A tölgyes zug, mint ódon, ősi templom tornyában tompán kongó kőharang. Az Isten lelke lebeg minden lombon s az alkonyatban bug a vadgalamb, a párja után síró vadgalamb...

A sápadt hold bámul a rengetegre, hol jajgat, vijjog, száll a vadnadár s riadt szemekkel les, figyel a szarvas, ha ág ropog, mint régen a betyár; az elbujdosó bakonyi betyár...

S ha szél veri a tölgyek orgonáját, ropogva hajlanak meg a régi fák; majd feizuhog egy ősi, vad morajlás; mintha titánok hangját hallanád... a mélyből hörgő hangját hallanád...

Remegve hullik térdre ott az ember s a lélek zsongó, halk imát rebeg; mert Isten lelke zug a tölgyes erdőn, hol hulló harmat s zörgő lomb pereg; Hol sok sok zörgő, fakó lomb pereg.

Zalay Miklós

HIREK.

— A bajai női felsőkereskedelmi iskola új igazgatója. B-tőltek a mélyen meggyászolt dr. Vajda Gyula, a bajai Papváry Ernőné négyévfolyamu felsőkereskedelmi női iskola igazgatójának állását. A hivatalos lap közli, hogy a vallás és közoktatásügyi miniszter Kerekes György dr. volt áll. felső kereskedelmi iskolai tanárt áll. felső kereskedelmi iskolai rendes tanárrá újból kinevezte és a bajai áll. női felső kereskedelmi iskola igazgatói teendőinek ellátásával megbízta.

— A rendőrség köréből. Dr. Dobó Árpád rendőrtanácsos a m. kir. államrendőrség büntető osztályának vezetője megkezdte rendes évi szabadságát. Távollétében a büntető osztály ügyeit dr. Hocht József közígazgatási tanácsos intézi.

— Kinevezés. Szarvas Pált, Közgazdaság Tudomány Egyetem végzett okleveles mezőgazdát a kiskiszlási olasz hercegi uradalomba segéd tiszté kineveztek. A kinevezett

Drágább van, jobb nincs! Az 1930-as Morris Oxford Six

a hathengeres kélliteresek legjobbja.
Finger typ control, hidraulikus fékek, triplex üvegezés stb.
Áraink, hitelfeltételeink a legjutányosabbak.
kérjen felvilágosítást, ajánlatot:
Morris Autók Képviselete Budapest, VI., Andrassy-ut 28.

P. Szarvas S. J. kínai misszionáriusnak testvércse.

— A Mavart járatal a fehértől strandfürdőhöz. A fehértői strand ürdő július hó 6-i ünnepélyes megnyitáshoz a Mavart 7:00 és 10:30-kor indít járatokat. A megnyitási ünnepély nagyobb szabásúnak ígérkezik, az érdeklőt miniszterelnök, vármegye stb. képviseltetni fogják magukat, bankett, zene és tánc is programmba van véve. A baja-kalocsai vonalon az eddig szombat és vasárnap közlekedő ugynevezett esti járatokat megszünteti a Mavart.

— Cserkészek jönnek Bajára. Július 8-án reggel a budapesti 38. számú honvéd cserkészcsoport jön Bajára 4 hetes táborozásra. Dr. Pataky Ferenc cserkészcsoportparancsnoksága alatt. A táborozó cserkészek száma 70. A csapatnak van egy fővárosi nivón álló fúvózenekara, amely rövidesen utánuk jön. Úgy értesültünk, hogy a Kat. Legényegyletben egy-két alkalommal fellépnek. A bajai közönség szeretettel várja a budapesti cserkészeket.

— Adományok cserkésztáborozásra. Az 579. sz. Tomori Pál érsek cserkészcsoport Páter-Pal napi ünnepélyén a következő szíves adományok folytak be: Gróf Teleky József v.b.t. 20 P, Kóler Oszkár járási főszolgabíró, Barth Benedek tb. pápai kamaras, Zardaintézet 10—10 P. dr. Tarajozsy Sándor kir. közjegyző, Mózes és Steinmetz cég 4—4 P, Rónay Dezső gyógyszerész 3 P, többen 2—2 P t, amelyekért itt is hálás köszönetet mond a Csapatparancsnokság.

— Új rend a határátlépésnél. A madarasi határon a bajmoki utnál levő magyar vámörháznál Gutwein Fülöp tb. főszolgabíró elnöklésével hétfőn tartották meg a magyar jugoszláv értekezletet az új rendelet értelmében a kiadandó kettős birtokos igazolványok kiállítás körüli módok ügyében. A megállapodás szerint ezután a családok piros, a csa-

ládások pedig külön zöld színű igazolványokat kapnak. A tárgyaláson a magyar részről még Katymár és Madaras előjárósága, szerb részről pedig Georgevity Szvatiszláv zombori főszolgabíró és Bajnok község bírója vett részt.

— Scitovszky Béla belügyminiszter szabadságra ment. A „Magyar-ság” írja: Scitovszky Béla belügyminiszter, akit az utóbbi napokban úgy a parlamentben, mint a sajtóban súlyos támadások érték a belügyminisztériumi építkezési panamákkal kapcsolatban, szerdán reggel egyházi szabadságra utazott. A belügyminiszter Franciaországba Vichy-be ment, ahol szívuját fogja gyógykezeltetni. A parlamenti támadások és a legutóbbi események a miniszter egészségi állapotát kedvezőtlenül befolyásolták és lehetséges, hogy szabadságáról már nem is tér vissza hivatalába miniszter, hanem lemond.

— Találkozás. Felkérem mindazon iskolatársnőimet akik a bajai Miaszoryunkról nevezett bajai iskolánál intézetében 1924 évben a IV-ik polgárit elvégezték, f. hó 6-án reggel 8 órakor a zárdában megjelenni sziveskedjenek.

— Hangkonzerváló gyárak. A nagy amerikai konzervgyárak híresei arról, hogy a dísznő legkisebb porcióját is fel tudják használni a konzervgyártásnál. A hangos film azonban még a konzervgyárosokon is túl tesz, mert még a hangot is konzervbe tudja rakni. A mozilátogatók többsége azt hiszi, hogy a hangos vásznon reprodukált hangok felvétele egyidejűleg történik. Ez a felfogás nem állja meg mindig a helyét. Ha valahol robbanás történik, úgy azt hangos filmen megörökítik, úgy a hangos felvételt erről elveszik „konzervbe”, mert egy ilyen robbanást ki tudja mikor lehet ismét használni. Gyakran halljuk a közönség kacagását egy színházi jelentben, de a laikus nem is sejt, hogy a nevetést esetleg hónapokkal előbb örökítették meg, mint magát a filmet, amellyel

aztán egyidejűleg lett. Cecil B. de mille a híres Metró rendező kijelentése szerint nemsokára nagy „hangtárak” fognak a stúdiók rendelkezésére állni, hogy abból merítsék szükségletüket, oly hangeffektusokban, melyek megörökítése különben nehézségekbe ütközik.

Balatonfüred

Szent minden rögszeméd, Füred! Minden nyom, fád s köved emlék, Mely áhitatva gerjeszt. Itt jártak Nagyujaink, s szőtték A magyar álmot; s megkönyült Itt váluzon a kereszt.

Himfy keserve irt ielt itt, S vig erőt Garay lelke; Áldott öiedbe vontan Debrecen fia merenge Lilláról, s nyugtatta vágját Szelid, szép mosolyodban.

Hazánk nagy Bölcsé kebleden Phent meg, s gyűjte új gondot: Naggyá tenni e nepet. S áll még a fészek daltalan, A Csalogány szive nincs ott; S jó Mesélőnk se tér meg.

Tagore hársa is sugja: Szent itt a föld, a hab, s falomb! Szellemad arnya követ... Magyar! — ha Füredre jössz el, Sívét hozz, s amit e hely mond, Vidd el! — s ercs lesz hited. 1930 június 17.

Birinyi József

Tanulófelvétel a kehidai m. kir. Deák Ferenc mezőgazdasági szakiskolába.

A fenti szakiskolába a 17 (esetleg 16) életévüket betöltött és legalább az elemi iskola negyedik osztályát végzett ifjak vétetnek fel. A tanév október 1-én kezdődik, folyamodni moztantól a tanév kezdetéig lehet. Teljes díjas, földijas és ingyones helyek kerülnek betöltésre. A teljes díj évi 300 pengő.

A Haza Bölcsé egykori birtokán létesült mezőgazdasági szakiskola internátusa az egészségügyi követelmények szem előtt tartásával épült és rendezett be, tanzásága a legjövendelmzőbb gazoalkodás elajátását teszi lehetővé.

Érdeklődők közelebbi felvilágosításért forduljanak a szakiskola igazgatóságához, Kehida, Zalavármegye.

Ingyen élet- és balesetbiztosítást kap, ki nálunk saját gyártmányu 2-3-4 vagy 5 csöves hálózati készüléket vásárol.

Telefon: 255. — Bruszt József okl. gépészmérnök rádió- és elektrotechnikai vállalata Baja, Szent István-tér 4. — Telefon: 255.

KÉSZULÉKEINK NAGYTELJESÍTMÉNYUEK, MEGBIZHATÓK ÉS MÉGIS OLCSÓK.

Szép, izlő és jó

BUTOROK

legolcsóbban beszerezhetők

SZABÓ FERENC butoráruházában Kossuth Lajos utca 11.

TELEFON: 340.

Telefon: 240. — GYÁRÜZEM: Barcs-utca 4. — Telefon: 240.

— Visszahelyezik Szilágyi Jánost. Pár hónappal ezelőtt történt, hogy Szilágyi János a bajai tanítóképző intézet város szerinti tiszteletánál lévő értékes tanárát Kiskunfélegyháza helyezették át hasonló minőségben. Az áthelyezés híre annak idején általános sajnálkozással töltötte el mindenkit annál is inkább, mert az agilis tanár szép kulturumát fejtette ki Baján. Ezidőszereint arról értesülünk, hogy Szilágyi János ismét tehát már a jövő tanévre visszakerül Bajára, azaz a kultuszminisztérium újra Bajára helyezi. Ugy tudjuk a visszahelyezési okmány aláírása is megtörtént.

— Bajai fiúk tanulmányúja. A ma délutáni hajóval három bajai cserkészfiú indul két hónapos tanulmányútra. A három fu Kránitz István IV. évfolyamos felsőkereskedelmi iskolai tanuló, Hoffmann Dózsa a reálgimnázium VII. osztályának növendéke és Bum Tibor keszthelyi tanuló. A tanulmányútjukat a konzulátusnál jelentkeznek, onnantól Szentgothárdon át mennek Ausztriába és pedig elsősorban Klagenfurtba, Grácba és Wienbe. Tervszerint az egész tanulmányútát gyakorlatosan fogják megtenni.

— Szabó Árpád a dávodai plébános. A nemrég elhunyt Vándor Antal dávodai plébános utódául az érseki hatóság Szabó Árpádot csendőri plébánost nevezte ki. Az új plébános bajai származású s így közelebbi kapcsolatai révén is általános örömmel fogadják kinevezésének híreit.

— A pénzügyminiszter nem adhat beruházási kölcsönt a dohánytermelőknek. A Duna-Tisza-közéi mezőgazdasági kamara nemrégben felterjesztést intézett a földművelésügyi miniszterhez és a dohánytermelők részére különböző állami kedvezményekért. Miután pénzügyi vonatkozású

Megoldás előtt áll a városi vízellátási és kövezési probléma**Beterjesztette a műszaki hivatal jövő esztendői munkaprogramját**

Baja város műszaki hivatala elkészítette és az 1931. évi esztendői városi költségvetéssel kapcsolatban beterjesztette jövő évi munkaprogramját.

Ez a munkaprogram ugyancsak az egész város közönségére általános érdekeltségű, mert összeállításánál a mérnöki hivatal két nagyon nagy jelentőségű szempontot vezetett, a bajai vízellátás és kövezési probléma szerencsés megoldása.

A illetékes hatóság a belterületi kövezési problémájának keresztül vitte, azonkívül a másik komoly fontosabb kérdésnek, a város vízellátásának megoldásáról és a jelenlegi nem megfelelő állapotok történeti megvilágítását, értesítésünk szerint minden rendelkezésre álló eszközzel megvalósítani akarja.

H az általánosságban legideálisabbnak tartott módokról, a vízvezeték felállításáról nem lehet beszélni, akkor más célszerű megoldást keresnek.

Ebben az esetben a mérnöki hivatal átmenetileg — addig míg az általános csatornahálózat és vízvezeték ki nem épülhet — javasolni fogja a már meglévő mélyfúrású ku-

rnak vízellátás berendezéssel történő ellátását oly módon, mint az a városi székház udvarán elhelyezett kútnál van. Jelenleg a város öntözéséhez a vízmennyiséget ez a kút szolgáltatja. J. vasolni fogja a vízellátás berendezést annál is inkább, mert közegészségügyi, tűzbiztonsági, ucaöntözési célok szempontjából is ez az egyetlen elfogadható mód.

Ilyen vízellátások felállítását kéri a műszaki hivatal a kiscsávolyi, a szentjánosi, vöröskereszteri, szállás városi, Főúti utcai és a városi polgári fiúiskola melletti mélyfúrású kúttal kapcsolatban. Azonkívül Katonavárosban és Bajaszentistvánban. Ezek a vízellátások lehetővé teszik, hogy állandóan, és könnyen vételezhető legyen a víz a közönség rendelkezésére. A városi tűzcsapok beállítására a városi célszóra és öntözésre is állandóan tartálékban áll a 5—8 köbméter víz.

Különböző a mérnöki hivatal a jövő esztendői költségvetés során egy könnyebb típusú 2,5 köbméteres öntözőkútvó beállítását szeretné elérni, mert ezzel az öntözés lényegesen könnyebbé válik.

kérelmek is foglaltattak a felirathoz, a földművelésügyi miniszter ezt átadta a pénzügyminisztériumhoz véleményezés végett. Wekerle Sándor pénzügyminiszter az ügygel kapcsolatban most átiratot intézett Mayer János földművelésügyi miniszterhez és a kamara kérését illetően a követhetőket válaszolta: A pajtaépítési kölcsönök, helyesebben a do-

hánytermelési beruházási kölcsönök engedélyezése ezidőszereint nem valósítható meg, miután erre a célra költségvetési hitel nem áll rendelkezésre. A szóba-forgó kölcsön engedélyezése nélkül is igen nagy számban jelentkeztek olyanok, akik dohánytermeléssel kívántak foglalkozni, viszont az ezidőszereint főleg mennyiségű nyersdohánykészletek

Elsőrendű prima minőségű szöveget

nádroletták

előnyös fizetési feltételek mellett olcsó árban kaphatók

FEKETE ADOLF

Baja, Szentlászló utca 19. szám alatt elhelyezése nagy akadályokba ütközik és ezért a dohánytermelő területek szaporítása iránti kéréseknek is csak korlátozott mértékben tehetünk eleget. Ami a kamarának azt a javaslatát illeti, hogy a magyar kerti dohánytermelésnek felkarolása érdekében az északi államokba és Olaszországba való kivitel megszervezését, erre nézve megjegyzem, hogy a magyar államnak is érdeke és szándéka a kerti dohánytermelés fokozása, miután a fajtaiból a termés saját szükségletüket sem elégíti ki. Az Olaszországba való kivitel azonban nem remélhető, mert Olaszország ilyen minőségű dohányból feles mennyiséget termel.

Kispesten is . . .

Tegnap este a hetek óta nagy vízhiányban szenvedő kispestiek gyűlést tartottak, amelyen a vízmizéria ügyével foglalkoztak.

A lakosság nagy része átányban fizet a vízhasználatért és most előállott az a helyzet, hogy a jelentős vízdíjak fejében nem kap vizet.

Ha egy magántársaság szed fel szolgáltatások fejében díjat és nem tesz közeleztetésének eleget, nemcsak a befizetett összegek visszatérítésére kötelezik, hanem még más törvényes eljárás is tesznek folyamatba ellene.

Tény az, hogy a város — állapították meg — a vízművekkel kötött szerződése fogyatékosága következtében nem tudja a beszedett díjak ellenében a szükséges vízmennyiséget szolgáltatni. Ezek óta ez a helyzet és ezen a helyzeten, bár ígéretek minden évben gyakran elhangzanak, nem változtatnak.

U-R-A-N-I-A

1930. július hó 5-én, szombaton d. u. 6, este fél 9-ker

A FOX filmgyár kitűnő ujdonságai.

A szerelem rózsái.

Egy mámoros éjszaka története 8 felvonásban. — Főszerepben: JUNE COLLYER és CONRAD NAGEL. — Ezt követi:

Házasság szédelő (A fátalos asszony)

8 fejezet. Egy boldogtalan asszony életéből. — Főszerepben: Híradó. — MINDSZETHY TIBOR és LIA TORA. — Híradó.

Ezt a filmet a cenzúra csak 16 éven felelőknek engedélyezte.

1930. július hó 6-án, vasárnap d. u. fél 4, 6, este fél 9-ker

SOPHUS MICHALES színműve a

Forradalmi nász.

(Ezt a szerelemért.) Gyönyörű színmű 10 felvonásban. Főszerepben: KARINA BELL, GÖSTA ECKMANN, FRITZ KORTNER és WALTER RILLA. — Kísérő filme:

Hazárd kapitány.

Cowboy vigjáték 8 felvonásban. — Főszerepben: Híradó. — TOM MC COY. — Híradó.

Az esti előadást a kert moziban tartják meg.

Spirosal-
oldat
külsőleg bedörzsölve
és néhány
Aspirin-
tabletta,
csakhamar megszüntetik
a reumatikus
fájdalmakat.

Ugyan győztes árakban kaphatók.

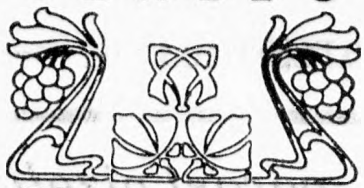
— Ettemették Babusnyik Jánost. A bajai állami tanítóképző intézet nyugalmazott tanárát, a napokban elhunyt Babusnyik Jánost esütörtökön délután temette el Kemény Gábor evangélikus lelkész. A elhunyt tanár nyugalombavonulása előtti években a bajai tanítóképzőintézetben nagyon szép munkásságot fejtett ki, nagyon sokat dolgozott. Sírdíj és faszobrászati munkái avatott kezekre vallanak és számtalanszor vonták magukra a figyelmet. Az értékes, tartalmas kultúrember egyike volt a tanítóképzőintézet legagilisabb és elismert dolgozó tagjainak. A temetésén megjelenő szépszámú közönség könnyes megilletődéssel kísérte utolsó útjára a helybeli evangélikus temetőbe. A gyászháztól a temetőig kísérték az elhunyt hajdani kertársai és a tanítóképzőintézet jelenlegi egész tanári kara.

— A bajorországi távutazási versenyen a 24 órás utat Doerschlag 3.5 literes Mercedes Benz zel abszolválta és 1242 effektív kilométer után Tölz város Aranyserlegét hódította el. Doerschlagnak ezen legújabb eredménye különösképen jelentős, mert ezzel a teljesítménnyel az ő 3.5 literes immár 140,000 kilométert hagyott maga után. Az utóbbi idők összes nagy csillaguráinál, amelyek Európa valamennyi államán keresztül vezettek, az a gép győzelemről győzelemre vitte vezetőjét és ezáltal nagyszerű kvalitásának olyan bizonyítékát szolgáltatja, amelyet túllicitálni igazán nem lehet.

— Poloskát, svábot, molyt kiritani házilag csakis a Löcherer Cimexinnel lehet, mert nemcsak az élő rovarokat, de azok petéit is nyomban elpusztítja. Gyógyszertárakban és drogériákban kapható.

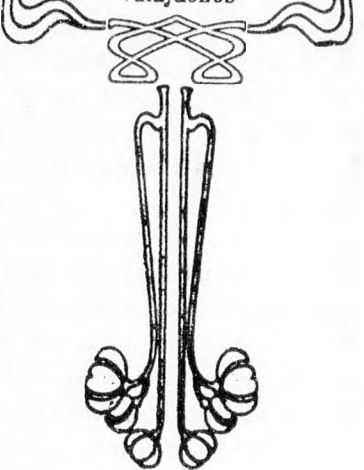
Használja hazai
Mohai Agnes
forrásvizet, ha a vesebaját gyógyítani akarja.
(Dr. Kövér főorvos.)
Vesebajvizet: Árványvis Kereskedelmi R.-T. Budapest, VI., Király-utca 12.

ERZSÉBET
KIRÁLYNÉ
SZÁLLÓ

ÉTTEREM
KÁVÉHÁZ
SÖRÖZŐ-PINCE

Bpest, IV. Egyetem-u. 5.
SZABÓ IMRE
tulajdonos

Erzsébet Királyné Szálló

60 éve a fővárosi és vidéki uri közép osztály találkozó helye.

100 modern kényelmes szoba. 1 ágyas szobák 5-50 pengőtől, kétágyas 7-40 pengőtől.

Az Étterem Kávéházban esténként cigányzene.

Az Erzsébet pince a főváros legjobb sörözője. Falait Petőfi „János vitéz”-ének 12 jelenete díszíti: — Egy pincér (revier) rendszer.

Polgári árak!

SZABÓ IMRE
TULAJDONOS.

Autóbusz és villamos megállók a szálló közvetlen közelében.

— Székrekedésnél, emésztési zavaroknál, gyomorégésnél, vértódlásnál, fejfájásnál, álmatlanságnál, általános rosszullétnél igyunk reggel éhgyomorral egy pohár természetes „Ferenc József” keserűvizet. A belorvosi klinikákon szerzett tapasztalatok szerint a Ferenc József víz az ideális hashajtó minden jellemző tulajdonságát egyesíti magában. A Ferenc József keserűvizet gyógyszerárakban, drogériákban és fűszerüzletekben kapható.

S-P-O-R-T.

Sport és sport-riport.

Cikkemnek azt a címet is adhatam volna, hogy „válasz a Független Magyarország vasárnapi sportudósítására” mert közvetlenül az ösztökélt a jelen sorok megírására.

Előre bocsájtom, hogy a F. M. sportudósításának azon részével, melyben tisztán a két csapat mérkőzésének sporteredményét mérleget, — egyetérték, mert tárgyilagos, és hozzáértő íróra vall. De nem hagyhatom szó nélkül a cikk azon részét, amelyben a tudatos valótlanság kiszínezésével árt a sportnak és árt a bajai sportéletnek, csak arra való, hogy városunknak rossz hírt keltsen, mert azok, akik a mérkőzés lefolyását nem látták és akik arról csak a F. M. cikkéből szereztek tu-

domást, valóban azt hihetnék, hogy a bajai sportkedvelő közönség a vendég pécsi csapat játékosait inzultálta, botokkal támadta meg, megfutamtotta. Az a tudósító, vagy újságíró, aki a vasárnapi sajnálatos eseménynek ilyen színezetet adott, tudva valótlanságot írt és ártó szándékkal tette azt, mert ha tárgyilagosan, az igazságnak megfelelően számolt volna be az eseményekről, akkor azoknak, akik a mérkőzést látták és a cikket olvasták, nem adott volna alkalmat annak megállapítására, hogy valótlanságot mond, — s azoknak akik csak a tudósítást olvasták — de a mérkőzést nem látták, nem adott volna a lefolyt mérkőzésről helytelen, ferde képet.

Tendenciozus beállítás az a F. M. tudósítójának, hogy a Turul játékosai durván játszottak, s pláne, hogy csak a Turul játékosai voltak durvák. Itt a helyes mérték az, hogy a mérkőzés „erős” volt és pedig mind két részről.

A pécsiek igazolni akarták, hogy a az előző heti 11:1-es győzelmük megérdemelt volt. A bajaiak viszont be akarták bizonyítani, hogy vereségük teljesen irreális és ma sem érthető véletlen eredménye. Így mindkét csapat belevitte teljes erejét, minden tudását és igyekezetét ebbe a különben is nagyon fértas, kemény játékba. Hogy az ilyen játékban, ahol ember-ember ellen, tisztán mellett kűrd, vannak látványok,

amelyek durvaságra mutatnak, az természetes, ámde durvaságnak sport-szemponiból csak az mondható, amikor valamelyik játékos szándékosan követ el szabálytalanságot. Viszont, hogy a szabálytalanság szándékos-e, ez az, aminek megállapításához nagyon éles szem, különösen pedig nagyon éles bírói szem szükséges. A játék hevében a játékosnál könnyebben megesik a szabálytalanság, — de azért van a bíró megfőbbrebbetellen rendelkezési hatalommal felruházva, hogy az ilyen mit csirájában elfolytja. — Viszont éppen ez a korlátlan rendelkezési jog megköveteli a bírótól a mindenek fölött álló tárgyilagosságot, pártatlanságot és abszolút lelkiismeretességét. Itt utstkozott hiba a vasárnapi mérkőzésnél is. A bíró nem ártott hivatala mag'satán. Nem vett benne kellő erőt, nem vett észre néhány pécsi szabálytalanságot s ez az egész bíraskodásnak azt a színezetet adta, mintha pártatlanságát nem tudta volna megőrizni. Ez volt az incidensnek is a forrása.

Mi történt tulajdonképpen azon a mérkőzésen? Az hogy az egyik pécsi játékos játék közben hátról megkönyökölte Klein Turul játékost, aki — nagyon helytelenül — viszonosta a szabálytalanságot. A bíró csak az utóbbit vette észre s ezért Kleint kiállította. Csak Kleint. Nem nagy eset — (nem is ritka, hogy egy-egy játékost kiállítanak.

A nagyobb hiba, — a durva férfiatlanság azonban ott történt, amikor a játék után, — a már felöltözött Kleint az egyik játékos orvult, hátulról inzultálta. Hogy az ilyen támadásra ki mit tett volna, ki-mivel felelt volna — az végtére temperamentum dolga. Klein a bezében volt bottal felelt a támadásra. Hiszem, hogy sokan mások is megtették volna.

A rendőrség nyomban beavatkozott és a folytatást megakadályozta. Ez a valóság. Mindenesetre sajnálatos dolog, hogy ez az inzultus megtörtént, de sokkal sajnálatosabb az, hogy a F. M. valótlán tények előadásával és még inkább a tudósítás irányzatos kiszínezésével ferde megvilágításba helyezte a sportot, sportéletünket és városunkat. Ez a válaszom a F. M. helytelen cikkére.

Levonhatjuk még a vasárnapi mérkőzés tanulságait: lelkesebb a küzdelemben, mert enélkül nincs győzelem — s lelkesebb mellett nincsen katasztrófális vereség; —

Alma, körte, szilva, szőlő
MOLYOK
ellen
MERITOL
arsénporoszert P. 1.90
OLOMARZÉNÁT
permetszószert P. 4.20 kg.-ként árpán utánvétel szállít.
Nemzetközi Berkezeskedelmi r.-t.
Budapest, VIII. Konyármező utca 6.
Kérjen díjtalan ismeretőt.

tárgyilag, elfogulatlan és szeméremteljes bíró, mert az ilyen vezetés mellett a játék sohasem durvul el: igazságos tudósítás az újságot rószáról, mert írása csak akkor bír sullyal.

Dr. Klemm Gyula.

Minos nyári szünet a bajai futballban Vasárnap a Magyar Kupa selejtező mérkőzése kerülnek sorra.

Ez évben a legszebb magyar futballtrófeát a debreceni Bocskai vitt haza. Mult héten fejezték be csak a kupaküzdelmeket s már ismét sorompóba kell állniuk a csapatoknak, mert számtalan forduló eredményei juttatják el csak a csapatokat a döntőbe jutásig.

A bajai kerületben eddig csak egy csapat került a következő fordulóba a szekszárdi Turul, míg a többi csapatok csak most mérkőzést érnek. Legérdekesebb Bajára nézve a BSE—BSC bácsalmási találkozója, valamint a két helybeli egyesület a BTSE—BMTE mérkőzése.

A Bácsalmáson eldöntésre kerülő kupamérkőzésnek a BSC a favoritja. A honi környezet a bajai csapat tartalékos volta mind a fekete-fehérek győzelmét sejteti. Mult vasárnap Simontornyán a bajnoki mérkőzések során súlyos vereséget szenvedtek, így nem lehetnek elsőrendű formában. Ez az oka, hogy mi mégsem tartjuk biztosnak a bácsalmási győzelmét és valószínűleg elkeseredett harc fog folyni a továbbjutásért.

A Bajai munkás TE—Bajai Turul SE mérkőzés papíron már el is lenne intézve. Alapul véve a Turul tavaszi nehéz, de nagyobb arányú győzelmét senki sem adhatna reális esélyt a BMTE nek. De miként a bajnoki mérkőzés is csak az utolsó percben dönt el a bajnokcsapat javára, sőt az MTE csaknem az első bajnoki veresége: mérte a Turulra,

1930. Pk. 11478. sz. 1930. v. ght. 1020.

Árverési hirdetés.

Dr. Fülöpp István bajai ügyvéd kérelmére és javára 765 P. — f. kö. vetelés és járulékaik erejéig a bajai kir. járásbíró 1929. évi P. 7575 számú végzésével elrendelt kielégítési végrehajtás folytán végrehajtást szenvedőtől lefoglalt 4000 P. becsértékű ingóságokra a bajai kir. járásbíró fenti számú végzésével az árverés elrendelésekor, annak az 1908. évi XLI. t. c. 20. §-a alapján fentírt, valamint zálogjogot szerzett más foglaltók javára is a végrehajtást szenvedő lakásán Baján, Varadi ersek-ut 28. házszám alatt leendő megtartására határidőül 1930. évi július hó 7-ik napjának délelőtti fél 9 órája tűzték ki, amikor a bíróság lefoglalt 20 db. veres tarka tehenit a legtöbbet ígérőnek készpénzfizetés ellenében, esetleg becseron alul is el fogom adni.

Baja, 1930. június hó 23-án.

Hoffman Győző.

kir. bír. végrehajtó.

ugy most is nagyon közel áll ahhoz, hogy magának vindikálja a továbbfutás dicsőségét, annyival is inkább, mert erősen ambiciós nálja a piros-fehér csapat a győzelmet. Ennek ellenére is győzelmet várunk a Bajai Turultól.

A BTSE csapata: Karlovszki — Tadiy Matkovic — Almási Schuk, Kámán — Onodi, Hantos, Zolter, Bence, Karagity összeállításban áll fel.

A mérkőzés fél 6 órakor kezdődik.

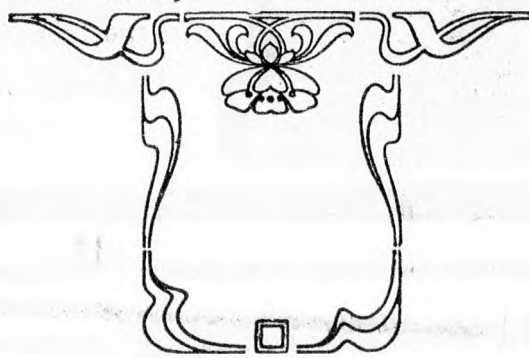
Előmérkőzés: BTSE ifj.—BMTE II.

A ATSE pompás ifjúsági csapatot szervezett. E csapatban pompás igéretet mutatkoznak be és könnyen meglehet, hogy ősszel már közülök egypáran az első csapat díszesét öltik magukra. Figyelemreméltó tehetség különösen a center fedezet és a belső trió, valamint a BMTE egyik volt fiatal játékos.

Leptulajdonos Ul Elet nyomda r. t. Felelős kiadó és kiadóhivatal vezető DR. MAMUSICH JÓZSEF.

GRAND HOTEL PARK

NAGYSZALLODA
BUDAPEST
VIII. BAROS-TÉR 10. SZÁM

Családi szálloda a Keleti pályaudvar érkezési oldalával szemben. 200 szoba, központi fűtés, melegvíz, fürdőszobák. Előzékeny kiszolgálás. Kényelmes, minden fölösleges luxus nélkül. Mérsékelt árak.

„CSEPEL” kerékpárok főlerakata.

B.S.A. Sarolea motorkerékpárok
varrógépek — számológépek.

REMINGTON írógépek.

Fegyver—lőszer, löporáruítás.

Szakszerű javítóműhely.

HORVÁTH VILMOS

BAJA, VÖRÖSMARTY UTCA 6. SZÁM.

Ritka alkalom!

Mi kaptuk meg a P. Holtwarth Stocking Manufactur Ltd. angol cég

lábizzadási megszüntető

bámulatos és biztos hatása „Nephtyn” harisnyáinak Magyarországra, Jugoszláviára és Romániára terjedő kizárólagos vezérképviselését és lerakátát. Gyárunk megbízásából, éves szerződéssel azonnal

alkalmazunk

Magyarország különböző vidékein olyan dolgozni akaró, feltétlen megbízható, becsületes urakat és hölgyeket, kiket e rendkívül keresett osodás hatású tömegcikk elárúsításával és terjesztésével megbízhatunk. Kívánatra egyes kerületeket adunk. Szükség esetén bizományi raktár átadásától sem zárkozunk el. Eladási lehetőség rendkívül könnyű, mert maguk a vevők ajánlják, egyik a másiknak. Szenszációs ujdonság! Biztos és elmaradhatatlan eredmény.

Megállapodást létesítünk a felvett személyekkel akár fixfizetéses alapon és némi jutalékkal, vagy ha kívánja tisztán magas jutalék mellett.

Kerületi képviselőknél utazási általánost biztosítunk.

Becsületes és tisztességes megélhetést nyújtunk és azt irásbelileg garantáljuk, de ugyanilyen működést követelünk.

Ténykedés azonnal megkezdendő.

Mindenkint feljogosítunk, hogy mielőtt működését megkezdje, személyesen győződjék meg a lábizzadási elleni szenszációs ujdonság bámulatos hatásáról. A legidősebb, a legerősebb mérvű izzás a legrövidebb időn belül teljesen megszűnik. Minden pár külön skatulyában használati utasítással, eredeti leplombált csomagolásban kapható.

Az alkalmazott egyéneket pénzkészlettel is meg kell bízunk s így anyagilag megbízható személyek vagy jó referenciákkal rendelkezők előnyben részesülnek.

Lábizzadásban szenvedőknek 5.— pengő előzetes beküldése ellenében azonnal innen szállíthatunk egy pár eredeti „Nephtyn” zoknit, vagy női harisnyát a kívánt nagyságban, míg a képviselőink ott megkezdik működéseiket.

Azok, akik képviselőtünköt vállalni kívánják, jelentsék be ezen szándékukat s jelöljék meg határozottan azon községek neveit, amelyekben dolgozni kívánnak. Egy járásnál nagyobb kerületet nem adhatunk. Azoknak, akik képviselőnk kívánnak lenni, 5.— pengő beküldése ellenében azonnal megküldünk egy mintapárt, mert e nélkül dolgozni nem lehet, meghatalmazást és az alkalmazásra vonatkozó irásbeli megállapodást a szükséges üzleti utasításokkal együtt. E'késve jelentkezők ajánlatait csak akkor vehetjük figyelembe, ha azon a vidéken még nem létesítettünk volna mással megállapodást. A pénzeslevélben beküldött összegért teljes anyagi felelősséget vállalunk, a mintapárt ajánlott esomagooskákban vámmentesen és azonnal szállítjuk, az iratokkal együtt!

„COMMERCIA” Árubehozatali

Kereskedelmi Vállalat

OSIJEK I., Vijecler trg.

Apró hirdetések.

Pénztárkezelésben jártas irodai gyakorlattal bíró leány állást keres. Cím a kiadóban.

Egy-két szobás irodahelyiséget keresek az Uránia mozgó közelében. Ajánlatokat „Irodahelyiség” jelleggel a kiadóhivatalsba.

**Saját gyártmányu
tök- és uborkagyalu**
prima minőségben, olcsón kapható
UTRY-nál

Telefon 280. Erzsébet kir.-u. 38.

Szentendrén

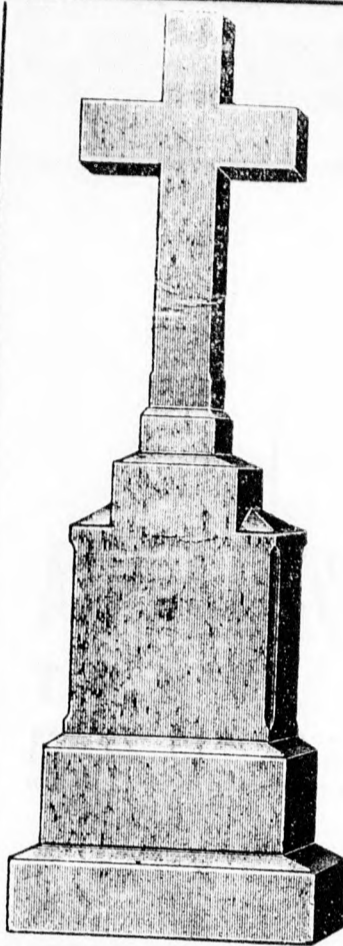
a gyönyörű hegyvidéken fekvő ref. polg. iskola fiú és leány internátusokban

elemi és polgári

iskolai fiúk és leányok felvétele havi 70 pengő díj mellett megkezdődött. Internátusaink nyaraló gyermekek részére a nyári szünet alatt is nyitva vannak. Prospektust küld az Igazgatóság.

Vásároljon az Uj Életben.

Laky berautója
megrendelhető
ugy éjjel mint nappal
Telefon: 375. Telefon: 375.

Sirkövek

legolcsóbbárban, *Pontos kissol-
sép, modern, gálás, kedves-
fekete svéd ményes árban,
gránitból és nagy
fehér választékban
márványból. kaphatók*

**SZTIPICH
BÉLA**

**köfaragó
sirkóraktárában**

Baján, Arany János-u. 6. szám
uj postaépülettel szemben és

Vaskuton, Temető-u. 77. sz.
Saját házban.

Bajai tej és vajüzem

(RÓSENFELD)

(Takarékpénztár u'ca 1)

Telefon: 84. (udvar) Telefon: 84.

ajánlunk a legjobb minőségű
palackozott teljes tejét,
házhöz szállítva

literenként 24 fill. csarnokban átvéve
22 fillér árban.

Naponta frissen készült tevaaj, kg-
ként 4 P 10, 25 50 dkg csomagban

Friss túró kg-ként . . . 0.40 P.

Tejszín lit-renként . . . 2.50 P.

Tajfel literenként . . . 1.60 P.

forrított tej (kittűnő, baromfiaknak és
másocoknak literje 5 fillér.)

Legkisebb mennyiséget is házhöz
szállítunk.

Fessék egy próbát tenni!

**Kitűnő
kereseti
lehetőség**

kinálkozik agilis, szorgalmas, tevé-
keny uriember számára. Bővebb
fevilágosítás a kiadóhivatalsban
kapható.

Hirdessen a
„BAJAI UJSÁG“-ban!

Saját gyártmányu
nyugágyak és vas táborigyak
előnyösen beszerezhetők **Utry Pál Fiainál**

Telefon: 280. Erzsébet kir.-né utca 38. Telefon: 280.

Legolcsóbban
**Mély tisztelettel értesitem Baja
és környékének**

nagyra becsült közönségét, hogy a Gondviselés című temetkezési vállalat raktárát ugy koporsókban és koszorúkban minden igényt kielégítően a még itt eddig nem létezőkkel pótolta.

Közismert, hogy a Gondviselés temetkezési vállalat eddig is a legszebben és legolcsóbban temet, lelkiismeretes szakszerű munkával arra fog törekedni, hogy nagyra becsült vevőinek megelégedését nem csak kivitelben de árakban is kiérdemelje.

Elvállal vidéki temetéseket exhumálást hullaszállításat a legolcsóbb árban, kedvező fizetési feltételek mellett is.

Becszes pártfogásért esedez a
GONDVISELÉS

temetkezési vállalat Baja, Majsai u'ca 2, a Belvárosi plébániával szembe.

Legolcsóbb bevásárlás

rajzszér-,
írószér-,
töltőtoll,
töltőtolltinta,
Faber és
Hardtmuth
iron,
törlőgummi,
kréta,
Pastell-iron,
ecset,

festék,
vegytinta,
rajztabla,
vonalzó,
háromszög,
szivacs,
rajzszeg,
pecsétviasz,
Leonchardi
Müller
tinta stb.

Nagyválaszték a legfinomabb dobozos levélpapírookban,
üzleti- és beírókönyvekben, meséskönyvekben, selyem- és
börkötésű emlékkönyvekben, disz művekben, mindenszinű
selyem- és krepp-papírookban, mérnöki vázlatpapírookban.
hus-, zsír-, vajcsomagoló-papírookban stb. stb.

Ügyvédi, községi és közigazgatási nyomtatványraktár.

Nagy játékaru-osztály!